

Fundația pentru
Dezvoltarea
Societății
Civile

DOCUMENT DE POZIȚIE

**Organizațiile neguvernamentale necesită măsuri de suport
pentru a se adapta și contribui activ la rezolvarea
problemelor sociale generate de pandemia COVID-19**

24 martie 2020

Document de poziție elaborat de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, având la bază analiza preliminară a opiniilor exprimate de peste 130 de ONG-uri prin chestionarul disponibil [aici](#).

Publicăm acest document de poziție pentru argumentarea necesității măsurilor de suport din partea statului pentru a evita blocarea activității organizațiilor neguvernamentale și pentru a asigura continuitatea serviciilor pe care acestea le furnizează, inclusiv prin deservirea unor grupuri vulnerabile în nevoie critică de suport în această perioadă.

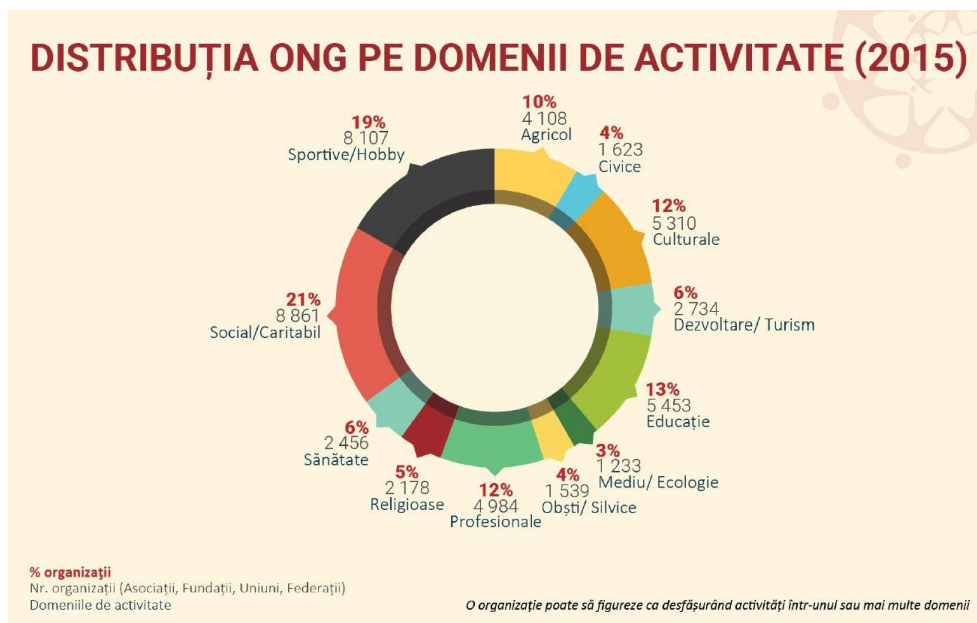
Vizibil în perioada de criză majoră pe care întreaga societate o traversează în prezent, mai ales prin capacitatea sa extraordinară de a mobiliza resurse dinspre cetățeni și sectorul privat, care sunt utilizate în principal pentru sectorul public, sectorul ONG are nevoie, la rândul său, să fie inclus de către statul român în rândul sectoarelor profesionale profund afectate și care au nevoie de sprijin structural.

Organizațiile neguvernamentale fac eforturi susținute în această perioadă să-și urmeze misiunea, să-și îndeplinească obligațiile asumate ca angajator responsabil în contextul măsurilor restrictive impuse de situația de urgență, dar mai mult decât atât să asigure continuitate în furnizarea serviciilor în zone dintre cele mai dezavantajate din țară, către grupuri vulnerabile ale căror nevoi nu sunt acoperite de alte entități în acest moment, sau în domenii în care expertiza și abilitățile de inter-relaționare ale resursei umane din sector pot sprijini demersurile autorităților publice pentru administrarea situațiilor critice actuale și administrarea efectelor anticipate pentru următoarele 3-6 luni.

Credibilitatea și utilitatea acțiunilor ONG-urilor sunt vizibile în aceste zile prin reacția extraordinară a oamenilor și companiilor care donează, voluntariază, inovează pentru a veni în sprijinul grupurilor vulnerabile (în categoria cărora intră, în aceste zile, și personalul medical din unitățile spitalicești publice, alături de vârstnici, copii și adulți cu dizabilități, victime ale violenței domestice și traficului de persoane, persoane infectate cu HIV, familii monoparentale sau familii vulnerabile din zone foarte sărace, persoane fără adăpost etc).

Numai furnizorii privați de servicii sociale reprezintă 57% din totalul furnizorilor din România (2018 furnizori privați, dintr-un total de 2979 de furnizori¹), iar serviciile sociale licențiate furnizate de ONG-uri reprezintă 45% din totalul serviciilor la nivel național (1888 servicii sociale, dintr-un total de 4265 servicii). Dacă sectorul acesta se blochează, un număr de peste 50 000 de beneficiari vor fi transferați către sectorul public, iar acesta va fi, cel mai probabil, incapabil să îi absoarbă.

Conform statisticilor oficiale ale Institutului Național de Statistică, 42 407 organizații neguvernamentale active² desfășurau activități de interes general la finalul anului 2015.

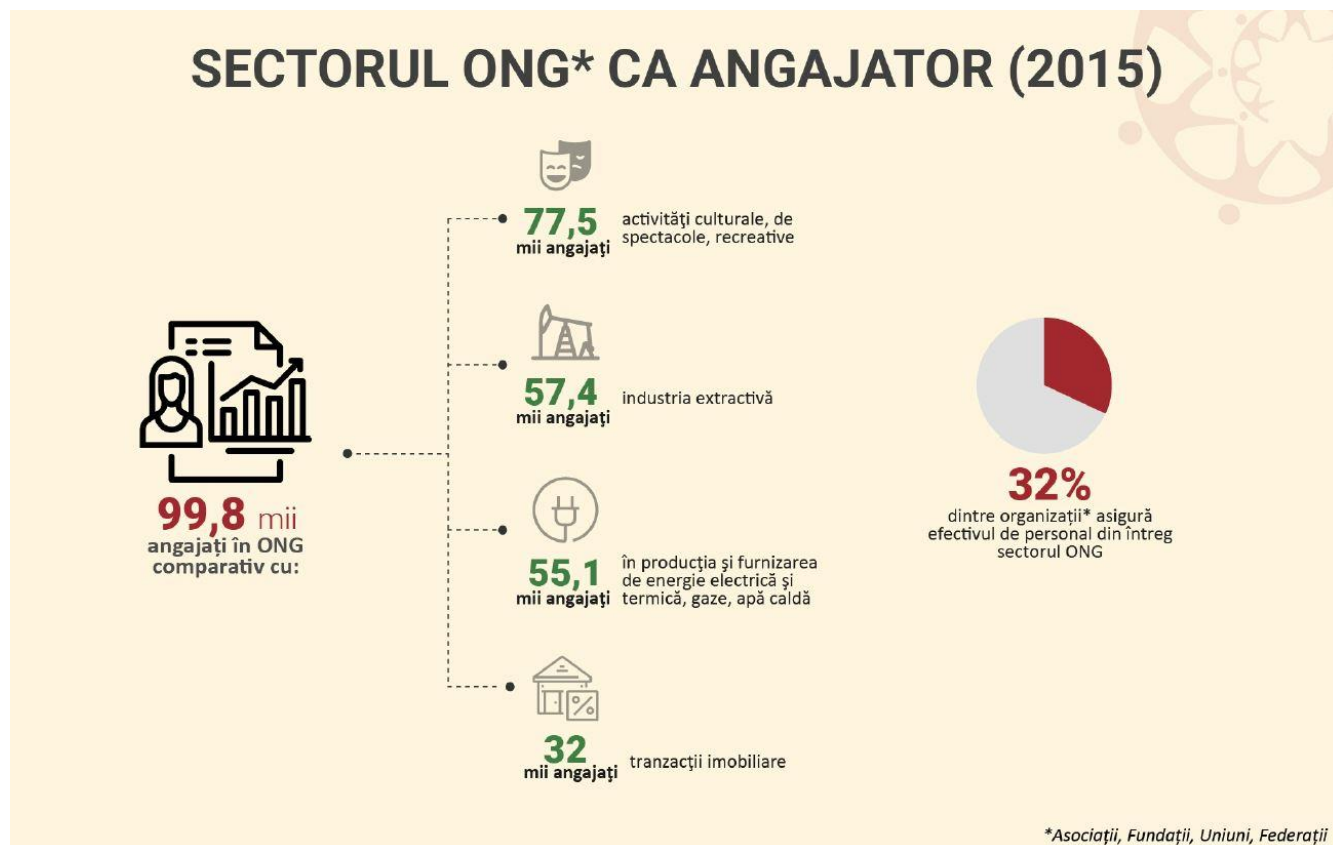

¹ MMPS, Registrul național al furnizorilor de servicii sociale, la data de 9 martie 2020.

² Organizațiile neguvernamentale active sunt cele care au transmis situații financiare anuale către Ministerul de Finanțe.

ONG-urile, indiferent de domeniul de activitate, furnizează servicii de interes general cu un puternic caracter social, cum ar fi: susținerea unor cauze sociale prin sensibilizarea opiniei publice, colectarea de fonduri, activități comunitare, apărarea intereselor unor grupuri vulnerabile și în general activități de identificare, asistență și sprijin pentru asigurarea nevoilor de bază ale grupurilor nereprezentate, inclusiv cele defavorizate.

La nivelul anului 2015, 32% dintre ONG-uri asigurau aproape 100 000 de locuri de muncă și 68% dintre ele lucrau exclusiv pe bază de voluntariat.

Anticipăm că măsurile de sprijin nu presupun un efort financiar consistent din partea statului, dat fiind că 65% dintre ONG-urile active au avut în 2015 venituri anuale sub 40 000 lei.

Particularități ale sectorului ONG:

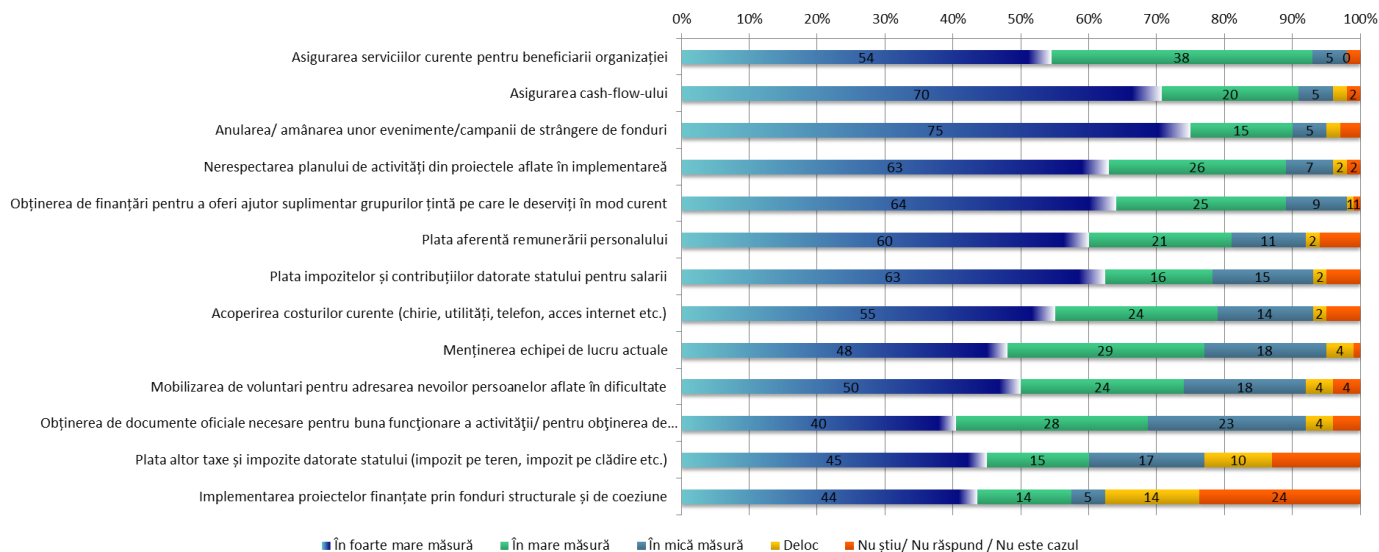
- ONG-urile sunt persoane juridice plătitoare de taxe și impozite la fel ca oricare altă persoană juridică privată din România;
- Accesul acestora la servicii de finanțare clasică (de exemplu, credite bancare) este foarte limitat, dat fiind că (1) prin raportare la normele prudențial bancare, ele sunt considerate ca având un grad de risc mai mare decât al altor actori din piață, ceea ce generează obligații suplimentare pentru bănci, (2) nu au sau au o activitate generatoare de profit (activitate economică) limitată³;
- Măsurile generale de sprijin pentru IMM-uri li se aplică într-o măsură limitată, respectiv numai celor care desfășoară activități economice; mai mult, este improbabil ca în practică, cei care aplică aceste măsuri să aibă metodologii adaptate acestei particularități (combinație de activitate nonprofit cu activitate economică într-o singură persoană juridică);

³ La nivelul anului 2015, 12,44% din ONG-urile active desfășurau activități economice.

- În situația specifică a declarării stării de urgență, CERTIFICATUL de situație de urgență se eliberează numai pentru operatori economici, ceea ce exclude posibilitatea organizațiilor neguvernamentale de a-l obține;
- Spre deosebire de alte persoane juridice de drept privat care au atribuit un cod CAEN în certificatul de înregistrare fiscală, ONG-urile își identifică acest cod numai în bilanțul contabil. Mai mult, actuala clasificare a activităților din economia națională din România nu conține suficiente coduri CAEN specifice pentru activitățile ONG, astfel încât aproape jumătate dintre acestea au declarat codul CAEN 9499 (“alte activități asociative”);
- În continuarea ideii anterioare, subliniem că ONG-urile funizează servicii cu caracter public, dar cu o finanțare publică minimală, majoritatea resurselor provenind din cotizații, contribuții, programe de finanțare europene și sponsorizări. În condițiile în care acești susținători se află, la rândul lor, în dificultate, suportul public devine critic.

Având în vedere aportul important al muncii ONG-urilor, măsurile de suport necesare ar trebui să fie cel puțin la fel de puternice precum cele acordate sau avute în vedere pentru susținerea IMM-urilor.

În perioada 19 – 23 martie 2020, peste 130 ONG-uri au semnalat problemele pe care le-au identificat deja ca fiind asociate cu apariția Covid-19. Graficul de mai jos reflectă aceste probleme și constituie **argumente pentru măsurile de sprijin solicitate**. O primă prelucrare a opiniilor transmise de ONG-uri este inclusă în **Anexa 1**.

Măsuri de sprijin imediate necesare pentru ca ONG-urile să poată ajuta în continuare oamenii pe perioada stării de urgență și ulterior acesteia

O caracteristică specială care guvernează tranzacțiile din sectorul neguvernamental este că cei care „plătesc” sunt diferiți de „clienți”, respectiv de cei care primesc/beneficiază de prestația ONG-ului. Este o relație guvernată de solidaritate și responsabilitate socială, în care „clienții” sunt de cele mai multe ori într-o situație de vulnerabilitate care se acutizează atunci când sursele de finanțare ale furnizorului sunt în pericol. **Statul are datoria, în acest moment, să substituie dispariția acestor surse de finanțare și să asigure existența furnizorului.**

În acest context, sprijinul direcționat către ONG-uri trebuie să țină cont de complexitatea problemelor cu care acestea se confruntă: ONG-uri care au încă resurse limitate pentru continuarea activităților într-o formă adaptată noilor condiții; ONG-uri a căror activitate poate fi continuată chiar în condiții de izolare socială, dar pentru care nu există resurse disponibile; ONG-uri a căror activitate care nu poate fi reconfigurată din cauza condițiilor de izolare socială, dar al căror personal trebuie să beneficieze de măsuri de protecție socială.

Măsurile propuse mai jos nu sunt neapărat cumulative, ci vor fi promovate în funcție de aceste tipologii de situații:

- **Scutirea de la plata impozitului pe veniturile din salarii și a contribuțiilor sociale (CAS, CASS și CAM)** pentru organizațiile neguvernamentale, pentru o perioadă de 6 luni, cu posibilitate de prelungire. Această măsură ajută la evitarea disponibilizărilor masive de personal pe fondul reducerii activităților în această perioadă;
- Pentru angajatorii persoane juridice fără scop patrimonial, care își pot continua activitatea pe perioada stării de urgență, dar nu dispun de resurse financiare necesare pentru plata salariilor, se solicită **acordarea unei subvenții lunare în valoare de 75% din câștigul salarial mediu brut** prevăzut de Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 6/2020;
- În situația în care angajatorul este nevoit a recurge la suspendarea contractelor de muncă, pe perioada stării de urgență instituite prin Decretul nr. 195/2020, angajatorii persoane juridice fără scop patrimonial să beneficieze, pentru angajații înregistrați la data emiterii Decretului nr. 195/2020, de **o indemnizație lunară în valoare de 75% din câștigul salarial mediu brut** prevăzut de Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 6/2020. Indemnizația va fi scutită de la plata impozitului și contribuțiilor sociale și se va acoperi integral din bugetul general consolidat. Pentru evitarea blocajelor financiare la nivelul angajatorilor, recuperarea sumelor de la bugetul general consolidat trebuie să se realizeze într-un orizont de timp rezonabil (maxim 30 zile).

În cazul personalului al cărui salariu este previzionat/inclus în cadrul unui contract cu finanțare publică (de prestări servicii, de subvenție, de finanțare din fonduri europene etc), angajatorul va propune cu celeritate autorității contractante o schemă de revizuire a activităților, valabilă de la data instituirii stării de urgență. În baza acordului autorității contractante, costurile salariale se vor acoperi din bugetul contractual în vigoare. În situația în care nu este fezabilă această revizuire a activităților sau în lipsa acordului autorității contractante, angajatorul va putea apela la solicitarea indemnizației lunare în valoare de 75% din câștigul salarial mediu brut prevăzut de Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 nr. 6/2020;

- **Aplicarea aceluiași măsuri de menținere a finanțării pentru salarizarea personalului ONG care desfășoară activități similare personalului din sistemul public** (în domenii precum sănătate, asistență socială, educație, incluziune socială, cultură etc). Dată fiind nevoia de permanență a acestor servicii care trebuie păstrate disponibile, considerăm necesară o abordare a statului care se bazează pe aplicarea egalității de tratament între personalul cu sarcini similare din sistemul public și privat;
- **Menținerea intactă a subvențiilor pentru organizațiile neguvernamentale furnizoare de servicii sociale, acordate în baza Legii nr. 34/1998**, conform contractului semnat pe perioada martie-decembrie 2020, și posibilitatea de a realoca sumele contractate pentru sprijinirea beneficiarilor serviciilor sistate, pe baza noilor urgențe și nevoi ale populației, prin servicii de bază alternative (de exemplu servicii de cumpărături pentru vârstnici, pachete alimentare și cu materiale igienico-sanitare pentru copiii beneficiari ai centrelor de zi, programe de învățare online, programe de informare despre prevenție coronavirus în comunitățile vulnerabile etc);
- Plata urgentă a tuturor **datoriilor sau rambursărilor** pe care statul le are de făcut către organizații neguvernamentale:
 - Restanțe aferente indemnizațiilor pentru concediile medicale suportate din FNUASS și achitate de către angajatori (din experiența noastră, recuperarea sumelor ajunge până la 2 ani);
 - Rambursarea rapidă a TVA pentru ONG-urile care desfășoară și activitate economică;
- Similar facilității pentru IMM-uri din OUG 29/2020, este necesară și pentru ONG-uri **amânarea la plată pentru serviciile de utilități** – electricitate, gaze naturale, apă, servicii telefonice și de internet, precum și **amânarea la plată a chiriei** pentru imobilul cu destinație de sediu social și de sedii secundare, pe toată durata instituirii stării de urgență;
- Penalitățile stipulate pentru întârzieri în executarea obligațiilor decurgând din contractele încheiate cu autoritățile publice de către ONG-uri nu vor fi datorate pentru durata stării de urgență;

- Modificarea/completarea Legii nr. 19/2020 în sensul suportării din Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, pentru organizațiile fără scop patrimonial, pe lângă indemnizația netă încasată efectiv de părinte și a impozitului și contribuțiilor de asigurări sociale aferente indemnizațiilor pentru zilele libere plătite;
- Prelungirea termenului până la care se poate depune *Formularul 230 privind destinația sumei reprezentând 2% sau 3,5% din impozitul anual pe veniturile din salarii și din pensii*. Termenul este necesar a acoperi cel puțin 2 luni după momentul încetării stării de urgență;
- Deductibilitate integrală pentru **donățiile** efectuate de contribuabili pentru prevenirea și eradicarea Covid-19;
- Scăderea integrală din impozitul pe profit a sumelor aferente **sponsorizărilor** efectuate de contribuabili pentru prevenirea și eradicarea Covid-19, pe durata stării de urgență, fără a se ține cont de plafonul minim prevăzut de art. 25 alin. 4 lit. i) din Codul fiscal. Derogarea nu se aplică pentru celelalte tipuri de sponsorizări efectuate în această perioadă și toate celelalte condiții stabilite de lege în ceea ce privește sponsorizarea vor fi respectate;
- Includerea organizațiilor neguvernamentale în lista **clienților eligibili pentru acordarea de către bănci a creditelor pentru capital de lucru** garantate de stat sau alte scheme rapide de împrumut garantate de stat;
- **Măsuri cu caracter temporar care vizează modificări în domeniul legislației muncii:**
 - **Telemuncă** – posibilitatea dispunerii în mod unilateral a acestei măsuri și reducerea formalităților birocratice;
 - **Reducerea duratei timpului de lucru** – modalitățile efective de reducere a programului de lucru trebuie extinse, astfel încât angajatorul să poată reduce programul de lucru până la un minim de 2-3 zile pe săptămână sau diminua durata zilnică a timpului de lucru, cu reducerea corespunzătoare a salariului, în funcție de specificul angajatorului, astfel încât să fie conservate cât mai mult posibil locurile de muncă prin evitarea concedierilor. Se va lua în calcul reducerea până la un anumit venit minim care să asigure supraviețuirea salariatului;
 - **Durata maximă a timpului de lucru** – instituirea unor derogări de la limitele actuale ale timpului de lucru, atât în ceea ce privește perioadele de referință pentru calculul acestuia, cât și timpii de repaus săptămânal, cu acceptul salariatului;
- **Extinderea aplicării Legii nr. 52/2011 privind zilierii**, în special în ceea ce privește extinderea tipurilor de activități cu caracter ocazional care pot fi prestate și care să fie compatibile cu serviciile de asistență socială, cu ajutorul acordat persoanelor încadrate în grupele de risc major privind infectarea cu noul coronavirus sau cu alte activități necesare prevenirii și combaterii Covid-19. Posibilitatea reducerii programului de lucru sau posibilitatea de a implementa programe de lucru inegale și individualizate adaptate fiecărei situații pentru care se apelează la zilieri. Posibilitatea derogării de la art 5 alin. 2 lit. b) în sensul posibilității transmiterii lunare a Registrului electronic de evidență a zilierilor către Inspectoratul Teritorial de Muncă, în perioada în care este declarată stare de urgență, precum și pentru o perioadă de 30 zile după încetarea acesteia. Acordarea de facilități fiscale celor care contractează zilieri pe perioada în care este declarată stare de urgență (ex: scutire de la plata impozitului pe venit și a CAS);
- Încurajarea angajării de personal în perioada următoare, prin **acordarea de facilități fiscale sau scutiri pentru organizațiile neguvernamentale care fac angajări** în domeniile critice (ex. scutiri de la plata impozitului pe salarii și a contribuțiilor sociale pentru angajații noi în perioada martie-decembrie 2020 și în anul 2021, subvenționarea parțială a salariilor nete acordate noilor salariați în perioada martie-decembrie 2020 și în anul 2021);
- Acordarea unor facilități fiscale ONG-urilor cu activitate economică în ceea ce privește deductibilitatea la calculul impozitului pe profit a unor categorii de cheltuieli:
 - **Cheltuieli sociale** – Pentru anii fiscali 2020 și 2021 (este necesară includerea ambilor ani, pentru că există contribuabili care au anul fiscal modificat, situație în care orice formulare diferită riscă să creeze confuzii și să lase loc la interpretări), se consideră cheltuieli sociale deductibile integral (fără a fi

supuse limitei de deductibilitate de 5% prevăzută la art. 25 alin. (3) lit. b) din Codul Fiscal), orice cheltuieli făcute în beneficiul salariaților în scopul limitării efectelor pandemiei Covid-19. Aceste cheltuieli pot include, de exemplu, cheltuieli cu transportul salariaților către reședința lor sau orice alte cheltuieli considerate de angajator ca fiind necesare, chiar și în cazul în care acestea nu sunt prevăzute în contractul colectiv de muncă sau într-un regulament intern. Aceste costuri nu vor fi considerate avantaje în natură și impozitate din punct de vedere al Titlului IV (Impozitul pe venit) din Codul fiscal (indiferent dacă ONG-urile au sau nu activitate economică);

- **Deducere suplimentară** pentru consumabile necesare prevenirii răspândirii Covid-19. Acordarea unei deduceri suplimentare (de exemplu, 50%) la calculul rezultatului fiscal (pentru ONG-urile cu activitate economică, plătitoare de impozit pe profit), pentru costurile înregistrate în perioada stării de urgență cu materiale consumabile necesare prevenirii răspândirii Covid-19 (ex. soluții de dezinfectare etc.);
- Să se considere **transformarea temporară a programului Start-Up Nation într-o schemă de sprijin care să includă și ONG-urile;**
- **Crearea unui fond de urgență, din bani europeni, pentru activitățile comunitare pe care ONG-urile le asigură în această perioadă, în sprijinul autorităților locale care nu pot acoperi nevoile tuturor cetățenilor vulnerabili, în contextul crizei;**
- Emiterea unei ordonanțe de urgență/hotărâre de ministru/modificare de lege prin care, în perioada **stării de urgență, programele autorizate în baza** Ordonanței nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, să se poată derula/furniza la distanță, acolo unde furnizorii autorizați vor putea identifica soluții, cu respectarea pregătirii aplicative inclusă în documentația de autorizare a programului de formare profesională;
- Direcționarea sprijinului financiar anunțat de Comisia Europeană pentru operatorii economici afectați de șomajul tehnic și către angajatorii ONG, pe o linie de finanțare de urgență, cu aplicare flexibilă și cu criterii de atribuire pe care să le putem propune împreună cu Guvernul;
- Flexibilizarea condițiilor de implementare a proiectelor cu finanțare europeană și eforturi comune AM-OIR-ONG pentru evitarea suspendării proiectelor, suspendare care atrage după sine neplata salariilor angajaților.

Situația critică din domeniul serviciilor sociale trebuie urgent adresată. ONG-urile care furnizează servicii sociale nu au nevoie, în această perioadă, doar de măsuri care să acopere situația de șomaj tehnic a angajaților, ci (mai ales) de măsuri care să le ajute să mențină plata salariilor personalului activ din serviciile rezidențiale. Aceste servicii nu pot fi oprite, iar sursele de finanțare în continuă scădere pentru ONG-uri amenință semnificativ continuitatea plății personalului din aceste servicii.

Toate schimbările legislative este necesar a fi însoțite de norme și instrucțiuni clare de aplicare, care să vină în sprijinul unei abordări unitare din partea personalului responsabil pentru punerea lor aplicare, pentru evitarea întârzierilor și a blocajelor procedurale.

Chiar sub presiunea crizei, ONG-urile pot și este necesar să fie implicate în dialogul necesar cu autoritățile pentru adresarea acestor situații concrete ce țin de funcționarea lor, cât și pentru a înlesni o comunicare corectă, într-o perioadă în care pot crește temerile legate de îngrădirea nejustificată a exercitării unor drepturi și libertăți individuale.

Aspecte legate de drepturile omului în contextul declanșării stării de urgență

În data de 16 martie 2020 a fost publicat în Monitorul Oficial Decretul pentru instituirea stării de urgență pe teritoriul României, în contextul răspândirii coronavirusului Covid-19. Astfel, pe durata stării de urgență următoarele drepturi vor fi restrânse: libera circulație, dreptul la viață intimă, familială și privată, dreptul la învățătură, libertatea întrunirilor, dreptul de proprietate privată, dreptul la grevă, precum și libertatea economică.

În acest context, există câteva situații pentru care pare că nu există o justificare suficientă a modului în care reacționează și se comportă autoritățile publice naționale sau locale. Astfel:

1. Suspendarea aplicabilității majorității prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului

În condițiile în care era suficientă o simplă procedură diplomatică de informare a Consiliului Europei despre instituirea stării de urgență, Ministerul Afacerilor Externe a ales soluția radicală a suspendării Convenției. Decizia statului român s-a realizat fără o informare publică prealabilă, fără a argumenta necesitatea invocării art. 15 al Convenției și fără a defini în mod clar măsurile adoptate și limitele acestora în vederea restrângerii drepturilor fundamentale. Așteptarea rezonabilă era ca statul român să se limiteze la inițierea de derogări în temeiul art. 11 paragraful 2 al Convenției, care limitează libertatea de întrunire și asociere care, în mod evident, nu mai pot fi exercitate în deplinătatea lor în această perioadă.

Atât Consiliul Europei, cât și UNHR⁴ recomandă statelor să nu profite de criza generată de coronavirus pentru a limita într-un mod excesiv drepturile și libertățile fundamentale. Mai mult, este important de subliniat că țări precum Italia, Spania, Franța, care se află într-o situație mult mai dificilă decât a României, dar cu democrații mai bine consolidate, nu au găsit necesar să inițieze un astfel de demers radical.

Astfel, ne exprimăm îngrijorarea pe de o parte față de lipsa de transparență pe care autoritățile au manifestat-o vizavi de un subiect atât de important precum cel al drepturilor și libertăților fundamentale, iar pe de altă parte asupra posibilității implementărilor unor decizii viitoare care nu vor intra sub incidența articolelor Convenției.

2. Limitarea accesului liber la informațiile de interes public

Art. 56 din Capitolul VII al Decretului semnat de Președintele României prevede că termenele legale stabilite pentru soluționarea solicitărilor formulate în exercitarea liberului acces la informații de interes public se dublează. Astfel, autoritățile și instituțiile publice, pe durata stării de urgență, au obligația de a răspunde în scris la solicitările primite în baza Legii nr. 544/2001 în termen de 20 de zile, respectiv 60 de zile în funcție de dificultatea, complexitatea, volumul lucrărilor și urgența solicitării, iar termenul de informare pentru jurnaliști va deveni 48 de ore.

Există deja situații în practică în care autorități publice⁵ au interpretat în mod eronat că Decretul mai sus-menționat suspendă aplicarea Legii nr. 544/2001. O astfel de situație este reprezentată de nota de informare pe care Ministerul Afacerilor Interne a transmis-o către prefecti, prin intermediul căreia le este interzis să mai comunice în spațiul public informații referitoare la numărul de teste Covid-19 efectuate, numărul persoanelor depistate pozitiv și starea de sănătate a acestora. Nota de informare vine la doar o zi după ce Grupul de Comunicare Strategică a decis eliminarea hărții oficiale reprezentând cazurile pozitive aferente fiecărui județ.

Preocuparea față de aceste situații a fost deja adusă la cunoștința publicului și autorităților de către un grup de organizații prin scrisoarea publică din data de 20 martie 2020⁶.

Reluăm și aici ideea că este importantă informarea corectă a cetățenilor într-o situație de criză așa cum este cea generată de răspândirea coronavirusului Covid-19, iar asigurarea transparenței cu privire la activitatea

⁴https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25722&LangID=E&fbclid=IwAR2AFJO2_IPey-RcnggcLUflxrepr-mc-EbljWvD-3uwJtGTjwmWy7VkcSk

⁵ La solicitările reprezentanților mass-media, în virtutea liberului acces la informațiile de interes public, Direcția de Sănătate Publică Cluj a menționat că pe perioada stării de urgență își suspendă obligația de a răspunde acestor solicitări. În același sens, Direcția de Sănătate Publică Botoșani și-a declinat competența de informare către Grupul de Comunicare Strategică, deși solicitarea transmisă de către jurnaliști privea chiar activitatea DSP Botoșani.

⁶<https://www.g4media.ro/organizatii-civice-asigurarea-transparentei-prin-dialog-cu-mass-media-poate-favoriza-cooperarea-cetatenilor-cu-autoritatile-statului.html>

instituțiilor publice și a evoluției evenimentelor în perioada stării de urgență este primordială pentru a evita starea de panică a populației și riscul apariției confuziei și al informațiilor eronate.

3. Modalitatea de stabilire a sancțiunii în cazul promovării de știri sau informații false

Măsura reglementată de art. 54 din Capitolul VII al Decretului privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României prevede o procedură prin care conținutul care promovează știri sau informații false cu privire la evoluția Covid-19 poate fi direct "eliminat de la sursă", iar accesul utilizatorilor la un astfel de conținut poate fi blocat.

Ministerul de Interne a suspendat deja mai multe site-uri pentru acest motiv, fără a avea însă o definiție clară a ceea ce înseamnă fake news. Astfel de acțiuni ale autorităților intră sub incidența restrângerii dreptului la liberă exprimare, care nu figurează printre drepturile ce pot fi restrânse pe perioada stării de urgență, conform art. 2 al Decretului Președintelui.

Înțelegem și susținem nevoia de a limita răspândirea informațiilor false în această perioadă, dar considerăm că această măsură a suspendării activității este cea mai drastică și ea ar trebui să fie aplicată numai ca ultim resort. **Încurajăm aplicarea unor sancțiuni aplicate gradual, în prezența unor motivări fundamentate și transparente, precum și a unor definiții clare asupra a ceea ce înseamnă informații și știri false.**

Este posibil ca lista de mai sus să fie completată și cu alte situații în perioada ce urmează. Pentru a evita acest lucru, dar și pentru a aduce claritate situațiilor de mai sus, **încurajăm Guvernul ca, în situații de limitare a exercitării unor drepturi, să adopte numai acele măsuri necesare și proporționale pentru a combate răspândirea coronavirusului Covid-19, dar care să nu se poată transforma ulterior într-un pretext pentru îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale, dincolo de ce este necesar pentru rezolvarea actualei crize.**

De asemenea, încurajăm autoritățile și instituțiile publice să asigure un **dialog transparent cu cetățenii și cu reprezentanții presei**, pentru a evita instaurarea confuziei și a panicii în rândul cetățenilor.

Anexa 1 – Analiză intermediară

Efecte și probleme generate de pandemia Covid-19 în sectorul ONG

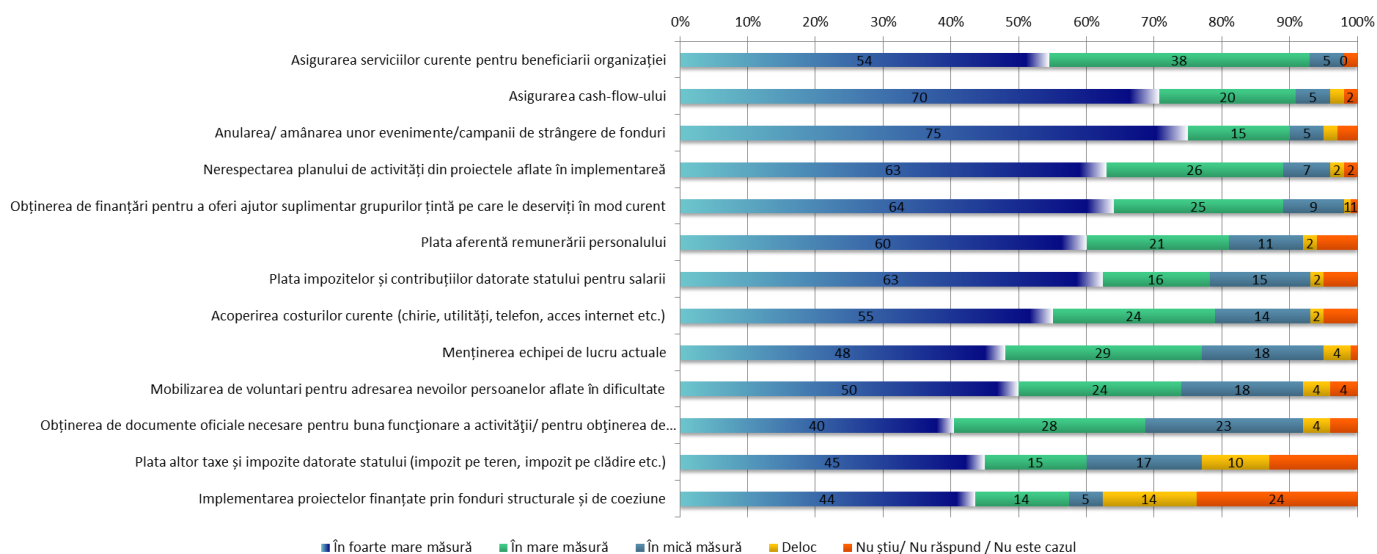
Specificații metodologice

Chestionar destinat reprezentanților societății civile din România, autoadministrat și diseminat prin rețele sociale ([Fundatia pentru Dezvoltarea Societății Civile](#), [Știri.org](#)), disponibil [aici](#).

Perioadă de completare a chestionarelor 19 martie – 23 martie (ora 09.30) 2020, 131 chestionare complete înregistrate până la această dată, chestionarul fiind în continuare deschis pentru completare.

Problemele întâmpinate de respondenți

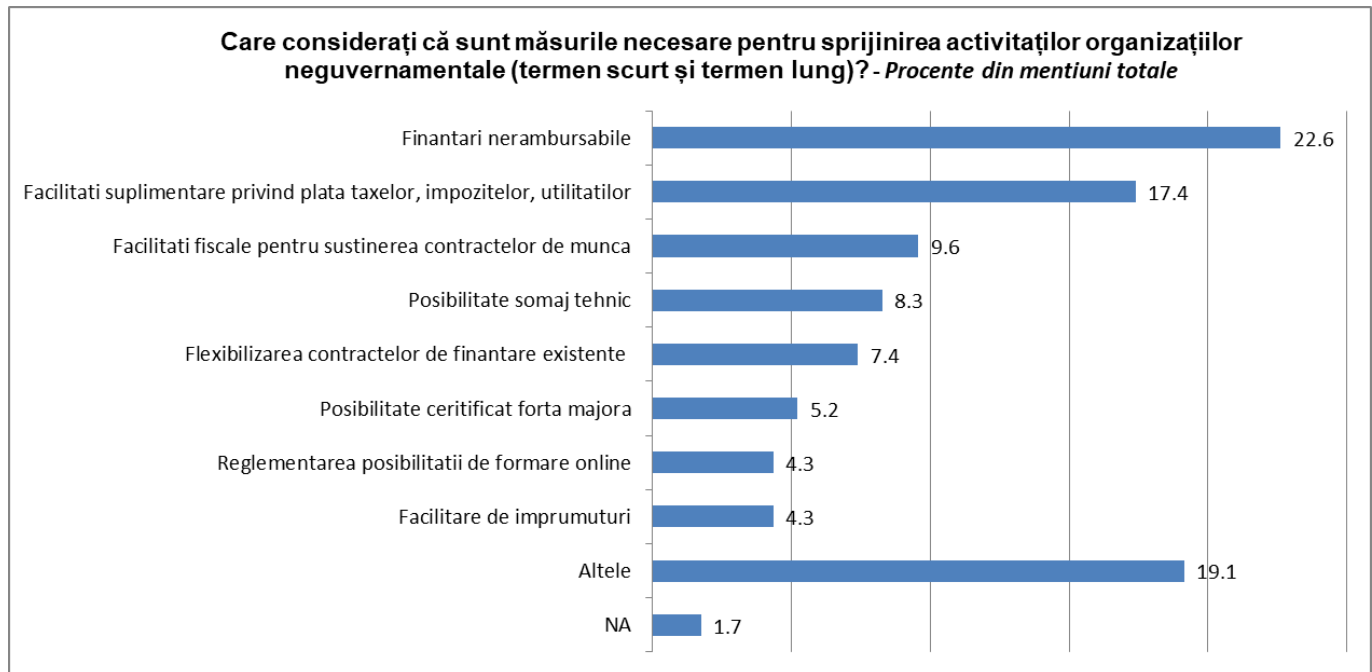
Gândindu-vă la următoarele șase luni, în ce măsură considerați că organizația dumneavoastră va avea probleme legate de:

În plus față de datele din graficul de mai sus, respondenții au fost întrebați mai întâi liber care sunt principalele lor îngrijorări în prezent.

Astfel, **principalele probleme pe care le întâmpină organizațiile neguvernamentale din România ca urmare a pandemiei Covid-19** se referă la suspendarea/încetarea unor proiecte, programe sau activități (71% dintre respondenți), lipsa resurselor financiare ca urmare a încetării unor contracte de sponsorizare, diminuarea donațiilor, imposibilitatea de desfășurare a unor evenimente de strângere de fonduri, colapsul activităților economice proprii (38% dintre respondenți), dificultăți majore în plata salariilor (18%). Mai mult, **13% dintre respondenți consideră că organizațiile își vor înceta total activitatea/se vor dizolva în următoarea perioadă.**

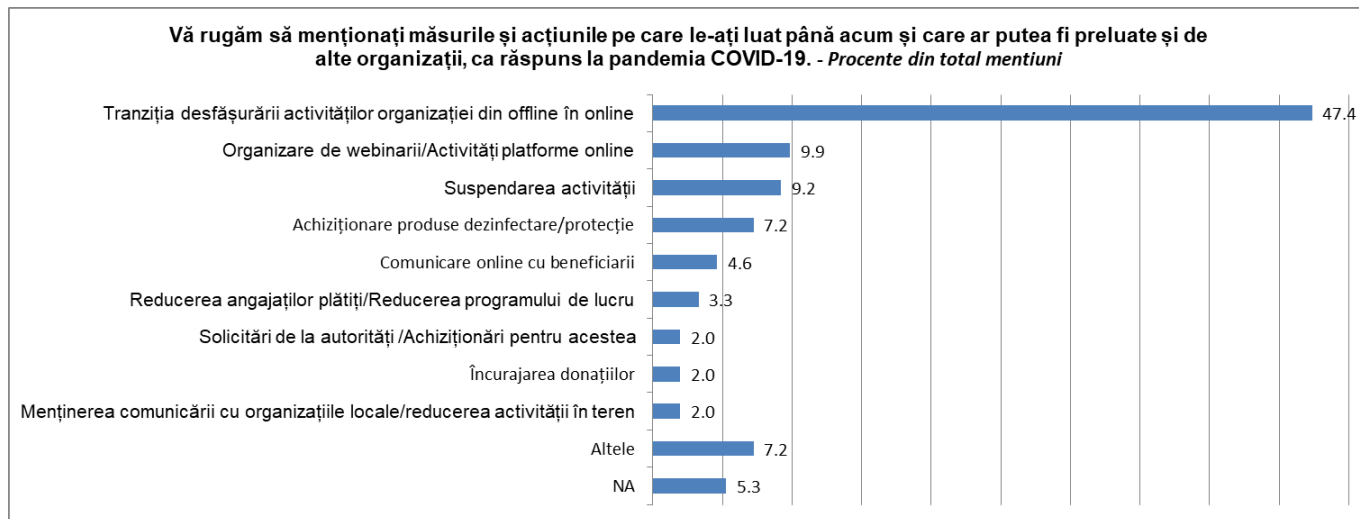
Măsuri de sprijin considerate prioritare

- Finanțările nerambursabile adaptate noilor provocări sunt considerate de respondenți a fi principala măsură utilă pentru a putea face față crizei care începe, fie că e vorba de finanțări din partea statului, finanțări private sau fonduri europene. O altă măsură foarte apreciată de respondenți este flexibilizarea contractelor de finanțare existente astfel încât ele să poată fi executate complet în noile condiții restrictive impuse de criză;
- Facilitățile fiscale privind plata taxelor, impozitelor și chiar a utilităților sunt a doua cea mai utilă măsură, 17,4% din mențiunile făcute de respondenți. În mod distinct, alte 9,6% din mențiuni se referă la facilități fiscale care să ajute la menținerea contractelor de muncă deținute în prezent, iar alte 8,3% din mențiuni se referă explicit la necesitatea reglementării posibilității de șomaj tehnic pentru ONG-uri, cu acoperirea de către stat a unui procent din salariile curente;
- Fără a se regăsi explicit în măsurile listate în graficul de mai sus, din răspunsurile libere ale respondenților a mai rezultat gravitatea acestei crize la nivelul sectorului cultural, precum și cel de servicii sociale, care au probleme deosebite în a își susține angajații. În mod particular, sectorul social are nevoie rapid de echipamente de protecție a angajaților care trebuie să intre în contact cu grupurile țintă, ele nefiind disponibile nici măcar contra cost;
- Alte câteva tipuri de soluții care mai trebuie menționate sunt servicii publice online ale instituțiilor de interes pentru ONG-uri, creșterea standardelor de cost în serviciile sociale, prelungirea termenelor de depunere a declarațiilor anuale (formular 3,5% și bilanț contabil), acordarea de granturi operaționale, nu doar bazate pe activități specifice, precum și extinderea tuturor beneficiilor fiscal acordate IMM-urilor și la nivelul ONG-urilor.

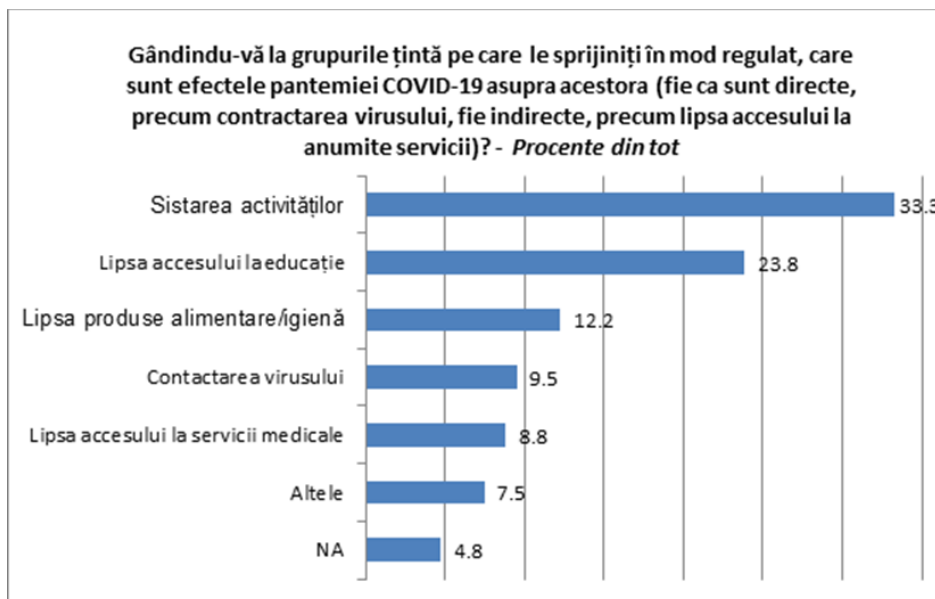
Răspunsuri pe termen scurt pentru continuarea activităților

În prezent, organizațiile au început deja să se adapteze și acționează pentru a diminua efectele crizei. Întrebați liber despre soluțiile aplicate până acum, ei s-au referit în principal la tranziția activităților în online, precum și activarea de noi platforme de colaborare și învățare. **Din păcate, peste 9% din mențiuni s-au referit la pregătirea suspendării activităților.**

Efecte asupra grupurilor țintă

Rugați să estimeze efectele actualei crize asupra grupurilor țintă pe care le deserveșc, majoritatea respondenților s-au referit la scenariul cel mai pesimist, și anume **sistarea totală a serviciilor prin sistarea activităților organizației**. Aproape 9% din mențiuni au precizat că grupurile lor țintă vor fi acum private de acces la servicii medicale.

Notă: Analiza va fi completată săptămânal prin integrarea răspunsurilor adiționale primite și identificarea de măsuri suplimentare sau acțiuni de răspuns specifice.